

So với điều kiện phương trình vô nghiệm.

Giải các phương trình sau:

1). $4(\sin^3 x + \cos^3 x) = \cos x + 3 \sin x$ [Dự bị 1 ĐH B04]

2). $2\sqrt{2} \cos^3 \left(x - \frac{\pi}{4}\right) - 3 \cos x - \sin x = 0$ [Dự bị 2 ĐH A05]

3). $\tan x \cdot \sin^2 x - 2 \sin^2 x = 3(\cos 2x + \sin x \cdot \cos x)$

4). $8 \cos^3 \left(x + \frac{\pi}{3}\right) = \cos 3x$

5). $\sin^3 x - 4 \sin^2 x \cos x + 5 \sin x \cos^2 x - 2 \cos^3 x = 0$

LỜI GIẢI

1). $4(\sin^3 x + \cos^3 x) = \cos x + 3 \sin x$

Trường hợp 1: Xét $\cos x = 0 \Rightarrow \sin x = \pm 1$ thay vào (1) được $\pm 4 = \pm 3$ (vô lý).

Trường hợp 2: $\cos x \neq 0$, chia hai vế của (1) cho $\cos^3 x$:

$$4 \left(\frac{\sin^3 x}{\cos^3 x} + \frac{\cos^3 x}{\cos^3 x} \right) = \frac{\cos x}{\cos^3 x} + 3 \frac{\sin x}{\cos^3 x} \Leftrightarrow 4(\tan^3 x + 1) = (1 + \tan^2 x) + 3 \tan x (1 + \tan^2 x)$$

$$\Leftrightarrow \tan^3 x - \tan^2 x - 3 \tan x + 3 = 0 \Leftrightarrow \tan x = 1 \vee \tan x = \pm \sqrt{3}$$

Với $\tan x = 1 \Leftrightarrow \tan x = \tan \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$

Với $\tan x = \sqrt{3} \Leftrightarrow \tan x = \tan \frac{\pi}{3} \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{3} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$

Với $\tan x = -\sqrt{3} \Leftrightarrow \tan x = \tan \left(-\frac{\pi}{3}\right) \Leftrightarrow x = -\frac{\pi}{3} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$

2). $2\sqrt{2} \cos^3 \left(x - \frac{\pi}{4}\right) - 3 \cos x - \sin x = 0$

$$\Leftrightarrow \left[\sqrt{2} \cos \left(x - \frac{\pi}{4}\right) \right]^3 - 3 \cos x - \sin x = 0 \Leftrightarrow (\cos x + \sin x)^3 - 3 \cos x - \sin x = 0 \quad (2)$$

Trường hợp 1: Xét $\cos x = 0 \Rightarrow \sin x = \pm 1$, thay vào (2) được $0 = 0$ (đúng).

Vậy $\cos x = 0 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{2} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$ là một họ nghiệm của phương trình.

Trường hợp 2: Xét $\cos x \neq 0$, chia hai vế của (2) cho $\cos^3 x$:

$$\frac{(\cos x + \sin x)^3}{\cos^3 x} - 3 \frac{\cos x}{\cos^3 x} - \frac{\sin x}{\cos^3 x} = 0 \Leftrightarrow \left(\frac{\cos x + \sin x}{\cos x} \right)^3 - 3 \cdot \frac{1}{\cos^2 x} - \tan x \cdot \frac{1}{\cos^2 x} = 0$$

$$\Leftrightarrow (1 + \tan x)^3 - 3(1 + \tan^2 x) - \tan x(1 + \tan^2 x) = 0 \Leftrightarrow \tan x = 1 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

Kết luận nghiệm của phương trình: $x = \frac{\pi}{2} + k\pi, x = \frac{\pi}{4} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$

3). $\tan x \cdot \sin^2 x - 2 \sin^2 x = 3(\cos 2x + \sin x \cdot \cos x)$

$$\Leftrightarrow \tan x \cdot \sin^2 x - 2 \sin^2 x = 3(2 \cos^2 x - 1 + \sin x \cos x)$$

$$\Leftrightarrow \tan x \cdot \frac{\sin^2 x}{\cos^2 x} - \frac{2 \sin^2 x}{\cos^2 x} = 3 \left(\frac{2 \cos^2 x}{\cos^2 x} - \frac{1}{\cos^2 x} + \frac{\sin x \cos x}{\cos^2 x} \right)$$

$$\Leftrightarrow \tan x \cdot \tan^2 x - 2 \tan^2 x = 3(2 - (1 + \tan^2 x) + \tan x)$$

$$\Leftrightarrow \tan^3 x - 2 \tan^2 x = 6 - 3 - 3 \tan^2 x + 3 \tan x$$

$$\Leftrightarrow \tan^3 x + \tan^2 x - 3 \tan x - 3 = 0 \Leftrightarrow \tan x = \sqrt{3} \vee \tan x = -1 \vee \tan x = -\sqrt{3}$$

$$\circ \tan x = \sqrt{3} \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{3} + k\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$\circ \tan x = -1 \Leftrightarrow x = -\frac{\pi}{4} + k\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$\circ \tan x = -\sqrt{3} \Leftrightarrow x = -\frac{\pi}{3} + k\pi \quad (k \in \mathbb{Z}).$$

$$4). 8 \cos^3 \left(x + \frac{\pi}{3} \right) = \cos 3x$$

$$e) 8 \cos^3 \left(x + \frac{\pi}{3} \right) = \cos 3x \quad (1)$$

$$\text{Đặt } t = x + \frac{\pi}{3} \Rightarrow x = t - \frac{\pi}{3}$$

$$(1) \Leftrightarrow 8 \cos^3 t = \cos 3 \left(t - \frac{\pi}{3} \right) \Leftrightarrow 8 \cos^3 t = \cos(3t - \pi) \Leftrightarrow 8 \cos^3 t = \sin 3t$$

$$\Leftrightarrow 8 \cos^3 t = 3 \sin t - 4 \sin^3 t \quad (*)$$

Ta thấy $\cos t = 0$ không phải là nghiệm của phương trình (*)

Chia hai vế của (*) cho $\cos^3 t$ được: $8 = 3 \tan t (1 + \tan^2 t) - 4 \tan^3 t$

$$\Leftrightarrow 8 = 3 \tan t + 3 \tan^3 t - 4 \tan^3 t \Leftrightarrow \tan^3 t - 3 \tan t + 8 = 0.$$

$$5). \sin^3 x - 4 \sin^2 x \cos x + 5 \sin x \cos^2 x - 2 \cos^3 x = 0 \quad (1)$$

Trường hợp 1: $\cos x = 0 \Rightarrow \sin x = \pm 1 \quad (1) \Leftrightarrow \pm 1 = 0$ (vô lý)

Trường hợp 2: $\cos x \neq 0$, chia hai vế của (1) cho $\cos^3 x$ được:

$$\frac{\sin^3 x}{\cos^3 x} - 4 \frac{\sin^2 x \cos x}{\cos^3 x} + \frac{5 \sin x \cos^2 x}{\cos^3 x} - 2 \frac{\cos^3 x}{\cos^3 x} = 0$$

$$\Leftrightarrow \tan^3 x - 4 \tan^2 x + 5 \tan x - 2 = 0 \Leftrightarrow \tan x = 2 \vee \tan x = 1$$

Với $\tan x = 2 \Leftrightarrow x = \arctan 2 + k\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$

Với $\tan x = 1 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$